

INLEDNING

Anledning till undersökningen

Olycksundersökningen är utförd enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Olyckan faller under Räddningstjänst Xs fastställda kriterier för utökad olycksundersökning, eftersom den kunde ha resulterat i allvarliga personskador. Fokus i denna rapport kommer att vara att presentera en trolig orsak till olyckan, beskriva förloppet samt att presentera åtgärdsförslag för att försöka förebygga att en liknande olycka inträffar igen och om den skulle göra det, försöka mildra konsekvenserna. Utredningen genomfördes utan samverkan med polisen då inga misstankar om brott förelåg.

Byggnad/Objekt

Byggnaden som uppfördes i slutet av 1960-talet i fyra plan, hyrs av Lunds universitet, och innehåller dels labblokal och dels kontorslokaler. Byggnaden består av flera sammanhängande byggnader och är att anse som en Br 1, dvs skall kunna stå emot/förhindra brand i upp till 60 minuter. Konstruktionen är i huvudsak betong och tegel med en utvändigt beklädnad av fasadtegel.

FÖRLOPP

Upptäckt samt personers agerande

Personer som arbetade på det aktuella våningsplanet, kunde på tisdagskvällen förnimma en svag doft av rök men fäste inte någon större uppmärksamhet vid röklukten just då. Röklukten tilltog och de började undersöka lokalerna på våningsplanet. Cirka klockan xx.xx öppnade de dörren till ett rum där en torkugn/värmeskåp fanns och de upptäckte då att rummet var helt svart av rök. Dörren stängdes omedelbart och räddningstjänsten larmades klockan yy.yy. Byggnaden är utrustad med automatiskt brandlarm med larmknappar och rökdetektorer i korridorer och utrymningsvägar. Larmet som är kopplat till räddningstjänsten registrerades i larmutrustningen på lokal Y endast som "förvarning" och något larm utlöste ej då det var "för lite rök" som hade läckt ut i korridorerna. Ingen av personerna tänkte på att trycka på någon larmknapp utan valde i stället att larma räddningstjänsten via 112.

Räddningstjänstens agerande

Räddningstjänsten fick larm klockan yy.yy och vid ankomst, klockan zz.zz kunde det konstateras att det hade varit en explosion i en ugn/värmeskåp (bild 1). Branden hade förmodligen slocknat då skåpet som normalt står på en arbetsbänk hade trillat ned på golvet och strömmen hade brutits då sladden i samband med fallet lossnade från eluttaget. Räddningstjänstens åtgärder var endast att bära ut ugnen och att ventilerat våningsplanet.

ORSAK

Orsak

En ugn, som enligt uppgift kan vara mer än 20 år gammal, var inställd på mellan + 50 – 600 C och användes bl.a. till att torka växter. Orsaken till explosionen kan inte exakt fastställas men en mycket trolig orsak är att termostaten som reglerar temperaturen i ugnen har gått sönder och plasten där glasrören med proverna var placerade har smält ner och gaserna (pyrolysoxidprodukter) från plasten har antänts av hög värme eller av en gnista från termostaten. Ytterligare en teori är att termostaten har haft en felaktig inställning. Enligt personalen är detta dock inte troligt. Räddningstjänsten har erfarenheter från bl.a. trinettekök där vredet till temperaturinställningen med steglös inställning har orsakat olyckor då man omedvetet har stött emot vredet.

Spridning och skador

Kraftig röklukt på det aktuella våningsplanet men skadorna inskränkte sig till ugnen som blev förstörd samt mindre rökskador i själva utrymmet där ugnen var placerad.

SLUTSATSER/ERFARENHETER

En brand som troligen orsakades av ett fel i termostaten.

ÅTGÄRDER

1. Termostaten i denna typ av ugnar och värmeskåp bör kalibreras regelbundet och speciellt i äldre utrustning.
2. Använda plast som inte innehåller lösningsmedel.
3. Rökdetektorerna bör rengöras och kontrolleras regelbundet enligt tillverkarens anvisningar.

